

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ТОВ «Міжнародний
Морський Тренажерний Центр»

М. В. Безаготій
2023р.

ПОГОДЖЕНО
Голова Державної Служби
морського і внутрішнього водного
транспорту та судноплавства України

С.О. Ігнатенко
« 01 » 2023р.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА

з курсу

«Надання першої медичної допомоги» “Medical First Aid on Board Ship”

відповідно до вимог Правила VI/4 (пункт 1) Конвенції ПДНВ,
розділу А-VI/4 (пункти 1-3) Кодексу ПДНВ,
Модельного курсу ІМО 1.14

Обсяг навчального часу повного курсу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Усього
Теоретична	Практична		
19,0	11,0	1,0	31,0
Обсяг навчального часу скороченого курсу (годин)			
Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Усього
Теоретична	Практична		
9,25	5,75	1,0	16,0

м. Одеса 2023

Робочий навчальний план і програма розроблені на підставі вимог:

1. Міжнародної Конвенції про підготовки та дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками.
2. Міжнародної Конвенції про безпеку життя на морі 1974 року, з поправками
3. ІМО Model Course 1.14.
4. Модельний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамени та дипломування моряків»
5. Міжнародне керівництво по судновій медицині, розроблене ВООЗ, 1992р.

Робочий навчальний план і програма розроблені Товариством з обмеженою відповідальністю «Міжнародний морський тренажерний центр» (далі – ТОВ «ММТЦ»).

1. ОПИС ГАЛУЗІ ЗАСТОСУВАННЯ. МЕТА І ЗАДАЧІ КУРСУ.

1.1. Сфера використання курсу «Надання першої медичної допомоги (Medical First Aid on Board Ship)» призначений для теоретичної та практичної підготовки слухачів (плавскладу) з надання першої медичної допомоги на борту судна та надання елементарної медичної допомоги.

1.2. Метою курсу «Надання першої медичної допомоги» є навчити командний плавсклад суден без медичного персоналу навичкам надання невідкладної медичної допомоги при нещасному випадку або раптовій хворобі на борту судна. Передбачається форма теоретичної та практичної підготовки. Навчання повинно проводитися в спеціально обладнаній аудиторії з використанням методичних відео- та наочних посібників, медичної літератури, а також манекенів, фантомів, муляжів, імітаторів ран для відпрацювання практичних навичок. Успішне завершення курсу надає можливість кожному офіцеру надати невідкладну медичну допомогу.

Оцінка компетентності слухачів після закінчення курсів виконується в усній, письмовій формі і у вигляді демонстрації практичних навичок та вмій. Курс розрахований на 31 годину. Після закінчення курсу видається свідоцтво встановленого зразку.

1.3. Задачі курсу:

навчити слухачів використовувати довідник «Міжнародне керівництво по судновій медицині», ВООЗ, для своєчасного вибору найкращого засобу надання першої медичної допомоги на борту судна;

- навчити слухачів курсу швидким та послідовним діям по наданню першої

медичної допомоги на борту судна для рятування життя та підтримки життєво важливих функцій людини до отримання більш кваліфікованої допомоги, а також виховати у слухачів впевненість та готовність діяти в екстремальних умовах, пов'язаних з загрозою для життя;

- навчити слухачів визначати необхідність та значимість медичної радіоконсультації, яка є невід'ємною частиною заходів по наданню першої медичної допомоги хворому або потерпілому.

1.3. Слухачі повинні вміти:

- збирати інформацію про травми та захворювання від потерпілого чи хворого та його оточення;

- застосовувати методи огляду для виявлення ознак травми чи захворювання; надати першу медичну допомогу при травмі чи захворюванні;

- застосовувати найпростіші методи зупинення зовнішньої кровотечі (пальцевим притисканням, накладенням джгута, тугої пов'язки і т.д.);

- обробляти рани;

- накладати асептичну пов'язку;

накладати найпростіші та мобілізуючі пов'язки (драбинні шини, косиначні пов'язки, підручні засоби);

- особливості внутрішньосуднового перевезення потерпілих;

виконувати підшкірні та внутрішньом'язові ін'єкції лікарських засобів;

накладати пов'язки при опіках та відмороженнях;

- застосовувати найпростіші методи зупинки носової кровотечі;

застосовувати найпростіші методи швидкої детоксикації при гострих отруєннях;

визначати свідомість, частоту пульсу та дихання;

- вимірювати артеріальний тиск;

проводити швидку вентиляцію легенів та зовнішній масаж серця;

укладати потерпілого в залежності від стану та характеру поранень;

застосовувати найпростіші засоби транспортування потерпілих.

1.4. Слухачі повинні знати:

- засоби евакуації потерпілих із небезпечної зони;

- розпізнавання та перша медична допомога при травматичному та опіковому шоках;

застосування найпростішої серцево-легеневої реанімації;

- першу допомогу хворому, що перебуває в непритомному стані;

- першу допомогу при пораненнях та травмах;

- невідкладну допомогу при гострих захворюваннях внутрішніх органів;

- медичне забезпечення під час перевезення небезпечних вантажів (принципи діагностики ушкодження небезпечними вантажами, методи першої медичної допомоги);

- організація та надання першої медичної допомоги у разі корабельної аварії;

- медичні радіоконсультації.

2. ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СЛУХАЧІВ, РІВНЯ ЇХ ПІДГОТОВКИ ТА ВСТУПНІ ВИМОГИ

Слухач повинен:

бути не молодше 18 років;

- мати належний стан здоров'я для роботи на суднах;

- мати учбовий або робочий диплом по морській спеціальності;

- мати підготовку по курсам «Елементарна перша медична допомога (А-VI/1-3)».

По закінченні курсу підготовки слухач повинен відповідати стандарту компетентності, як викладено в таблиці А-VI/4-1 «Перша медична допомога».

Вимоги до робочого місця слухача

Кожному зі слухачів має бути виділено окреме місце в навчальному класі, яке дозволяє здійснювати роботу з документами та конспектування.

Робоче місце слухача має дозволяти вільно відпрацьовувати практичні завдання.

Під час відпрацювання практичних навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки. Персонал НТЗ має вимагати від слухачів виконання правил техніки безпеки.

Таблиця А-VI/4-1. Специфікація мінімального стандарту компетентності з надання першої медичної допомоги.

Сфера компетентності	Знання, розуміння і професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
-----------------------------	---	---	---

<p>Надання невідкладної медичної допомоги у разі нещасного випадку або захворювання на судні.</p>	<p>Аптечка першої допомоги. Анатомія людини та функції організму. Токсичні небезпеки на суднах, використання Керівництва з надання першої медичної допомоги на суднах при нещасних випадках, пов'язаних з перевезенням небезпечних вантажів, (MFAG) або його національного еквіваленту. Огляд потерпілого або пацієнта. Травми хребта. Опіки, ошпарювання та наслідки перегріву та переохолодження. Переломи, вивих та м'язові травми. Медичний догляд за врятованими людьми. Медичні консультації, що надаються за допомогою радіо. Фармакологія. Стерилізація. Зупинка серця, утоплення та асфіксія.</p>	<p>Оцінка результатів практичного завдання.</p>	<p>Виявлення можливої причини, характеру та ступеня тяжкості травм проводяться швидко, повною мірою та відповідають сучасній практиці надання першої медичної допомоги. Ризик завдання шкоди самому собі та іншим постійно зводиться до мінімуму. Лікування травм та захворювань проводиться задовільно, відповідає визнаній практиці надання першої медичної допомоги та міжнародним керівним документам.</p>
---	--	---	--

3. РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОВНОГО КУРСУ «НАДАННЯ ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ»

Назви тем відповідно до Модельного курсу	Час підготовки (годин)
--	------------------------

ІМО 1.14	Теоретич на підготовк а	Практич на підготовк а	Усьог о
1. Невідкладні дії	2,0	-	2,0
2. Аптечка першої медичної допомоги	1,5	-	1,5
3. Будова тіла людини та функції організму	1,5	1,0	2,5
4. Токсикологічні небезпеки на борту судна	3,5	-	3,5
5. Обстеження пацієнта	1,0	0,5	1,5
6. Пошкодження хребта	1,5	1,5	3,0
7. Опіки полум'ям та рідинами, та ефекти жари та холоду	1,0	2,0	3,0
8. Переломи, вивихи і м'язові травми	1,0	2,0	3,0
9. Медична допомога врятованим персонам, включаючи пошкодження, гіпотермію, холодовий вплив	0,5	1,5	2,0
10. Медична допомога по радіо	1,0	-	1,0
11. Фармакологія	1,0	1,5	2,5
12. Стерилізація	0,5	-	0,5
13. Зупинка серця, утоплення, асфіксія	1,0	1,0	2,0
14. Психологічні / психічні проблеми	2,0	-	2,0
Усього за напрямом	19,0	11,0	30,0
Іспити та практична демонстрація компетентності			1,0
УСЬОГО			31,0

4. РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН СКОРОЧЕНОГО КУРСУ «НАДАННЯ ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ»

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.14	Час підготовки (годин)		
	Теоретич на підготовк а	Практич на підготовк а	Усьог о

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 1.14	Час підготовки (годин)		
	Теоретична підготовка	Практична підготовка	Усього
1. Невідкладні дії	1,0	-	1,0
2. Аптечка першої медичної допомоги	0,5	-	0,5
3. Будова тіла людини та функції організму	1,0	0,5	1,5
4. Токсикологічні небезпеки на борту судна	1,25	-	1,25
5. Обстеження пацієнта	0,5	0,25	0,75
6. Пошкодження хребта	1,0	1,0	2,0
7. Опіки полум'ям та рідинами, та ефекти жари та холоду	0,5	1,0	1,5
8. Переломи, вивихи і м'язові травми	0,5	1,0	1,5
9. Медична допомога врятованим персонам, включаючи пошкодження, гіпотермію, холододовий вплив	0,25	0,75	1,0
10. Медична допомога по радіо	0,5	-	0,5
11. Фармакологія	0,5	0,75	1,25
12. Стерилізація	0,25	-	0,25
13. Зупинка серця, утоплення, асфіксія	0,5	0,5	1,0
14. Психологічні / психічні проблеми	1,0	-	1,0
Усього за напрямом	9,25	5,75	15,0
Іспити та практична демонстрація компетентності			1,0
УСЬОГО			16,0

5. ПРОГРАМА КУРСУ «НАДАННЯ ПЕРШОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ»

Програма підготовлена на основі вимог Міжнародної Конвенції (ПДНВ-78/95) з Манільськими поправками 2010р., розділ А-VI/4-1, і складається з 14 розділів. Навчання по даному курсу повинен проводити кваліфікований медичний працівник, який має практичний досвід, а також досвід

викладацької діяльності. При організації навчання групи комплектуються із розрахунку на одного інструктора-викладача 12-20 чоловік для теоретичної підготовки та 6-13 чоловік для практичних занять. Час, відведений для кожного розділу - це тільки рекомендації. Інструктор може коректувати час та при необхідності збільшити час, відведений на практичні заняття, щоб пересвідчитися, що слухачі можуть продемонструвати свою здатність правильно та ефективно виконувати медичні процедури.

№ з/п	Тема занять	Вид підготовки	Години		Методичні посібники, обладнання
			Теорія	практика	
1.	Невідкладні дії. Оцінка ситуації, визначення можливих причин, характеру та ступеня пошкоджень, послідовності дій при аварійних ситуаціях; основні принципи надання першої медичної допомоги; розташування потерпілого на місці пригод; ознайомлення з медичною термінологією.	лекція	2,0		
2.	Аптечка першої медичної допомоги. Вказати місце знаходження аптечки першої допомоги на борту судна та рятувальної шлюпки, описати та перелічити вміст аптечок. Продемонструвати застосування аптечки у відповідних ситуаціях. Описати основні групи лікарських препаратів, які знаходяться у аптечці, шляхи введення до організму.	лекція, практичні заняття	1,5		Міжнародне керівництво по судновій медицині, медична література, аптечки першої допомоги.
3.	Будова тіла людини та функції організму. Короткі відомості по анатомії та фізіології людини. Використовуючи плакати, фантоми, манекени, планшети, аудіо-відео посібники, описати та пояснити структуру людського тіла та життєво-важливих функцій організму; по системі кістяка (перелічити головні частини кістяка, описати різні види	лекція, практичні заняття	1,5	1,0	Міжнародне керівництво по судновій медицині, наочні посібники, кістяк, манекен (фантом), тонометр, термометр.

	<p>кісток, пояснити їх роботу та функції"), по системі м'язів (перелічити основні групи м'язів, пояснити їх роботу та функції), по серцево-судинній системі (установити місцезнаходження серця, описати поширення вен та артерій, описати фізіологічну функцію крові, систему циркуляції крові, установити місце знаходження точок артеріального тиску та пояснити, яким чином вони можуть ефективно Застосовуватись в аварійній ситуації при кровотечах).</p> <p>По системі дихання (установити розташування органів дихання, пояснити функцію, значення системи дихання).</p> <p>По системі травлення (перелічити органи системи травлення та черевної порожнини, описати їх функції").</p> <p>По системі сечовиведення (перелічити органи, які відносяться до даної системи, описати їх функцію).</p> <p>По нервовій системі (описати основні функції).</p> <p>Оцінка основних фізіологічних параметрів тіла людини.</p> <p>Визначення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - свідомості; - температури тіла; <p>кольори та стан шкіри;</p> <p>частота та ритм дихання;</p> <p>визначення роботи серця, частоти пульсу;</p> <p>поняття про реакції зіниць;</p> <p>вимірювання артеріального тиску.</p>				
4.	<p>Токсикологічні небезпеки на борту судна.</p> <p>Поняття про небезпечні токсичні речовини.</p> <p>Заходи обережності при роботі з</p>	лекція.	3,5		Міжнародне керівництво по судновій медицині, медичні

	<p>ними на борту судна. Симптоми ураження шкіри, очей, органів дихання та травлення. Загальні принципи надання першої медичної допомоги при ураженні окремими токсичними речовинами. Загальні методи дезінтоксикації. Киснева терапія.</p>				<p>посібники, фантом (манекен), кисневий інгалятор, Керівництво по наданню першої медичної допомоги</p>
5.	<p>Обстеження пацієнта Збір анамнезу Огляд систем організму Фізикальне обстеження Симптоми Формулювання висновків Симуляція</p>	<p>лекція. практичні заняття</p>	1,0	0,5	<p>Міжнародне керівництво по судновій медицині, медичні посібники, фантом (манекен), планшети, плакати.</p>
6.	<p>Пошкодження хребта. Причини травм хребта. Види пошкоджень хребта. Стабільні та нестабільні пошкодження. Діагностика пошкоджень хребта. Перша допомога. Особливості транспортної іммобілізації при шийному та грудо-поперековому пошкодженні хребта. Помилки транспортної іммобілізації та транспортування постраждалих з травмою хребта. Прогноз та ускладнення пошкоджень хребта.</p>	<p>лекція. Практичні заняття</p>	1,5	1,5	<p>Міжнародне керівництво по судновій медицині, медичні посібники, фантом(манекен), планшети, плакати, кістяк, перев'язувальний матеріал, шийні ортези, ноші Нейла-Робертсона</p>
7.	<p>Опіки полум'ям та рідинами, та ефекти жару та холоду. Поняття про опіки, види опіків (термічні, хімічні, радіаційні, ураження струмом), класифікація термічних опіків; оцінка стану потерпілого; оцінка ступеня та</p>	<p>лекція, практичні заняття</p>	1,0	2,0	

	<p>площі опіка, загроза для життя. Перша допомога при опіках, включаючи боротьбу з шоком, інфекцією та зневодненням.</p> <p>Перегрів тіла: тепловий та сонячний удар. Судоми та колапс при перегріві. Перша допомога. Профілактика перегріву.</p> <p>Обмороження та загальне переохолодження організму. Профілактика переохолодження. Перша допомога. Помилки при наданні допомоги при переохолодженні.</p>				
8.	<p>Переломи, вивихи і м'язові травми.</p> <p>Поняття та види травм: переломи, вивих, забиття, розтягнення та розрив зв'язок, сухожилків, розрив м'язів.. Симптоми пошкодження, ускладнення, загроза життя потерпілого. Основні принципи першої медичної допомоги включаючи знеболення, боротьбу з шоком та крововтратою. Імобілізація пошкодженої частини тіла, значення. Використовуючи фантоми, манекени, кістяк, наочні посібники, шини, перев'язувальний матеріал, продемонструвати правильні засоби Укладання потерпілого, накладання пов'язок та шин, враховуючи характер травми. Основні засоби евакуації потерпілого, враховуючи його стан, характер травми та поранення. Небезпека неправильних дій. Продемонструвати правильне застосування засобів перенесення потерпілих, використовуючи носі та підручні матеріали.</p>	лекція, практичні заняття	1,0	2,0	Міжнародне керівництво по судовій медицині, медичні посібники, фантом(манекен), планшети, плакати, кістяк, перев'язувальний матеріал, фантом (імітація голови людини), шини, носі.
9.	<p>Медична допомога врятованим персонам, пошкодження, гіпотермію, холодний вплив.</p>	лекція, практичні заняття	0,5	1,5	Міжнародне керівництво по судовій медицині,

	<p>Рани. Поняття про рани. Види, включаючи травми та поранення очей, вуха та носа. Перша допомога при пораненнях. Обробка ран. Боротьба з інфекцією. Накладання пов'язок, швів. Видалення чужорідних предметів, які проникли у м'які тканини, очі, вуха та ніс. Ускладнення.</p> <p>Кровотеча. Види. Ступінь загрози для життя. Застосування простих засобів зупинки кровотечі (пальцеве притискування артерій, накладання тугої та тиснутої пов'язки, кровоспинного джгута, застосування холоду).</p> <p>Поняття про морську хворобу, гіпотермію, обмороження. Перша допомога при цих станах. Заходи застереження та боротьби з втратою тепла організмом (враховуючи дію вітру та вологості), з високою температурою тіла, зі зневодненням та виснаженням. Застосування аптечки першої допомоги, яка знаходиться на борту аварійного плавзасобу. Загальні принципи догляду за потерпілими на борту судна.</p>				<p>відео посібники, планшети, плакати, методичні посібники, перелік вмісту шлюпочної аптечки, перев'язувал ьний матеріал, кровоспинні джгути, фантом, імітатор ран, хірургічні інструменти</p>
10.	<p>Медична допомога по радіо. Загальна інформація, засоби повідомлення. Підготовка матеріалу для отримання консультації з зовнішніх джерел.</p>	лекція	1,0		<p>Міжнародне керівництво по судновій медицині, Посібник "Медичні консультації по радіо"</p>
11.	<p>Фармакологія Основні групи лікарських препаратів, зокрема які знаходяться в аптеці першої медичної допомоги, шляхи їх введення до організму. Придбання і зберігання ліків. Контрольовані медикаменти. Медикаментозна терапія. Побічні</p>	лекція, практичні заняття	1,0	1,5	<p>Міжнародне керівництво по судновій медицині, медична література, фантом, шприци,</p>

	<p>ефекти і взаємодія ліків.</p> <p>Використовуючи муляжі, продемонструвати з засоби введення лікарських препаратів (пероральний, під'язиковий, ректальний, підшкірний, внутрішньо м'язовий, введення розчинів та мазей в ніс, вухо, очі).</p>				аптечки першої допомоги, муляжі для ін'єкцій.
12.	<p>Стерилізація.</p> <p>Поняття про асептику та антисептику. Основні засоби стерилізації. Обробка рук, перев'язувального матеріалу, медичного інструментарію.</p>	лекція	0,5		Методичні посібники, хірургічні інструменти.
13.	<p>Зупинка серця, утоплення, асфіксія.</p> <p>Безсвідомий стан. Причини втрати свідомості. Поняття загрози для життя. Правильне положення людини, яка знаходиться без свідомості. Засоби приведення людини до свідомості.</p> <p>Причини порушення дихання (асфіксія, втоплення тощо). Відновлення проходження повітря в шляхи дихання, засоби видалення чужорідних тіл, введення повітроводу. Засоби проведення штучної вентиляції легенів, значення, ознаки ефективності та можливість розвитку ускладнень.</p> <p>Використовуючи фантоми, манекени, плакати, планшети, продемонструвати правильність проведення заходів по відновленню дихання.</p> <p>Причини зупинки серця. Симптоми клінічної та біологічної смерті. Значення швидких дій, положення тіла людини, послідовність проведення реанімаційних заходів, техніка, оцінка ефективності, ускладнення.</p> <p>Використовуючи фантоми, манекени, плакати, планшети,</p>	лекція, практичні заняття	1,0	1,0	Міжнародне керівництво по судновій медицині, медичні посібники, фантом (манекен), планшети, плакати, повітровід.

	продемонструвати правильність проведення заходів легенево-серцевої реанімації.				
14.	Психологічні / психічні проблеми. Роль людського фактору в аваріях на морі. Вплив аварійної ситуації на психіку людини, психологічні розлади. Заходи профілактики та боротьби з ними.	лекція	2,0		Міжнародне керівництво по судновій медицині.
	Іспити та практична демонстрація компетентності			1,0	

6. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА УЧБОВО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

6.1. Обладнання

Для підготовки плавскладу в класі необхідно мати та використовувати таке мінімальне обладнання:

- 1) фантом - імітація голови людини;
- 2) муляжі для відпрацювання навичок із введення лікарських засобів підшкірно та внутрішньом'язово;
- 3) імітатори ран та травм;
- 4) медична шафа, в якій повинні бути муляжі сучасних дезінфікувальних розчинів вітчизняного та іноземного виробництва, муляжі лікарських препаратів, які зазвичай використовуються в судновій медицині, та ампули з медичними розчинами (аналептики, які стимулюють серцеву діяльність, антидепресанти, знеболювальні засоби, антисептики, антибіотики, протиопікові засоби, фізіологічний розчин тощо);
- 5) медичні повітроводи для полегшення дихання;
- 6) ванночку для очей;
- 7) піпетки для закапування очей;
- 8) грілку водяну;
- 9) міхур для льоду.

Медичне обладнання, фантоми (манекени), муляжі, імітатори тощо повинні бути справними, безпечними, готовими до використання при проведенні практичних занять.

Обладнання повинно повною мірою забезпечувати виконання програм підготовки, а саме:

- 1) фантом - імітація голови - для відпрацювання практичних навичок щодо:

- огляду порожнини рота, зубів, очей, носа, вух;
 - введення повітровою;
 - закапування лікарських розчинів в очі, вуха, ніс;
 - промивання очей, видалення чужорідних тіл;
 - введення трахеотомічної трубки (при трахеотомії);
- 2) спеціальні муляжі - для відпрацювання навичок введення лікарських речовин підшкірно, внутрішньом'язово, внутрішньовенно;
- 3) імітатор ран - для:
- визначення видів ран і травм;
 - визначення ступеня пошкодження м'яких тканин та кісток;
 - визначення виду кровотечі;
 - відпрацювання способів зупинки кровотечі, накладання пов'язок, обробки поверхні ран, накладання та зняття швів (скоб).

Використовуючи вище перелічене обладнання по анатомії та фізіології, відпрацьовуються навички нагальної допомоги (використовуючи манекен):

- огляд потерпілого;
- очищення порожнини рота та дихальних шляхів;
- запрокидування голови;
- проведення штучної вентиляції легенів;
- проведення зовнішнього масажу серця;
- укладання (розміщення) потерпілого;
- транспортування;
- накладання пов'язок та шин при травмах;
- відпрацьовуються навички по введенню лікарських препаратів (використовуючи муляж);
- відпрацьовуються навички по догляду за потерпілими або хворими:
- вимірювання температури тіла, артеріального тиску, огляд та очищення порожнини рота, застосування теплових та охолоджуючих аплікацій, використання основних медикаментів при наданні першої медичної допомоги.

На всі практичні вправи, які відпрацьовуються на Обладнанні, кожен слухач має бути забезпечений пояснювальним матеріалом.

Під час відпрацювання практичних навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки.

Для теоретичної підготовки плавскладу з медичної підготовки повинен використовуватися окремий навчальний клас або класи, у кожному з яких мають бути:

- одна дошка з письмовим приладдям;
- один демонстраційний стіл;
- столи та стільці для усіх слухачів, що забезпечують можливість конспектування;
- необхідна для навчального процесу кількість навчально-методичних посібників;

- відповідні навчально-демонстраційні матеріали (стенди, плакати, слайди, фотографії);
- DVD-, або відео-, або мультимедійна апаратура. Використання в навчальній підготовці проектора або будь-якого іншого засобу відображення інформації не виключає обов'язкову наявність у навчальному класі вищезазначеного навчально-демонстраційного матеріалу (плакатів, стендів).

6.2. Основна література

№ з/п	Найменування літератури	Кількість
1	2	3
1.	Міжнародна Конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з Манільськими поправками 2010 р.	2
2.	Модельний курс ІМО 1.13 «Елементарна медична допомога» з рекомендаціями (Elementary First Aid plus Compendium)	2
3.	Модельний курс ІМО 1.14 «Перша медична допомога» з рекомендаціями (Medical First Aid plus Compendium)	2
4.	Модельний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамену та дипломування моряків» (Assessment, Examination and Certification of Seafarers)	2
5.	Міжнародне керівництво по судновій медицині, розроблене ВООЗ, 1992 року	6
6.	Міжнародне керівництво з надання першої медичної допомоги в разі нещасних випадків, що пов'язані з перевезенням небезпечних вантажів (MFAG)	5
7.	Міжнародні санітарні правила, розроблені ВООЗ	2
8.	Посібник «Медичні консультації по радіо»	2
9.	Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 року, з поправками	2

6.3. Перелік наочних посібників

№ з/п	Набір плакатів по наданню першої медичної допомоги	Кількість
1	2	3
1.	техніка реанімації	1
2.	надання допомоги при утопленні	1
3.	перша допомоги хворому в непритомному стані	1
4.	надання допомоги при тепловому ударі	1
5.	перша допомога при нещасних випадках: ураження струмом, утоплення, отруєння, обмороження, електротравми	1

6.	надання допомоги при переломах кінцівок	1
7.	надання допомоги при пораненнях та травмах	1
8.	засоби зупинення кровотечі	1
9.	надання допомоги при різних різаних та колотих ранах	1
10.	види інфекційних захворювань	1
11.	способи накладання пов'язок на різні частини тіла (хребет, руки, ноги)	1
12.	способи евакуації та транспортування хворих	1
13.	техніка транспортної іммобілізації при травмах і переломах	1
14.	засоби транспортування потерпілого	1
15.	штучне дихання	1
16.	ознаки смерті	1
17.	скелет кісток людського тіла	1
18.	будови людського тіла	1
19.	системи травлення	1
20.	системи дихання	1
21.	системи кровообігу	1
22.	сечостатевої системи	1
23.	органів зору та слуху	1
24.	схеми внутрішніх органів	1
25.	використання медичного спорядження, одягу та порядку дезінфекції рук	1
26.	порядок взаємодії судна та берегових медичних центрів	1

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ТА ФОРМА СКЛАДАННЯ ВИХІДНОГО КОНТРОЛЮ

7.1. Критерії оцінки компетентності.

Вихідний контроль, практична демонстрація компетентності здійснюються за критеріями оцінювання та процедурами, що розробляються відповідно до Модельного курсу ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамену та дипломування моряків» (Assessment, Examination and Certification of Seafarers) та критеріїв оцінки компетентності, наведених у колонці 4 таблиць А-VI/1-3, А-VI/4-1 та А-VI/4-2 Кодексу ПДНВ.

Практичні навички перевіряються у вигляді демонстрації на фантомах, кістяку, муляжах.

Перевірка компетентності знань та вмінь проводиться під час підсумкового заняття (екзамену) в усній або письмовій формах (письмового тесту). Результати вважаються успішними, якщо слухач вірно відповів на сімдесят або більше відсотків питань.

Використовується оцінка двобальної системи: залік-незалік.

7.2. Перелік основних питань підсумкового контролю.

7.2.1. Організація медичної допомоги на судах:

- мета і задачі першої медичної допомоги;
- загальні принципи надання першої медичної допомоги;

7.2.2. Основи анатомії та фізіології:

- назвати основні функції кістяної та м'язової систем;
- які ви знаєте основні функції циркулюючої крові, система циркуляції, розташування вен та артерій?;
- як визначити частоту пульсу?;
- які основні функції органів дихання?;
- назвати засоби визначення дихання у потерпілого;
- який зв'язок системи дихання з серцево-судинною системою?;
- які ви знаєте основні функції системи травлення;
- які ви знаєте функції нервової системи?;

7.2.3. Аптечка першої допомоги.:

- яке призначення аптечки першої допомоги?;
- перелічити вимоги до утримання аптечки першої допомоги (враховуючи аптечку в шлюпці);
- перелічити основні медичні препарати, що знаходяться в аптечці", і з якою метою вони застосовуються;
- назвати основні шляхи введення лікарських препаратів.

7.2.4. Токсична небезпека на судах:

- перелічити основні заходи обережності при роботі з небезпечними вантажами; які основні симптоми ураження;
- надання першої медичної допомоги потерпілому при отруєнні газоподібними речовинами;
- надання першої медичної допомоги потерпілому при попаданні хімічних речовин на шкіру;
- надання першої медичної допомоги потерпілому при попаданні хімічних речовин в очі (враховуючи кислоти та луг);
- надання першої медичної допомоги потерпілому при попаданні хімічних речовин через рот.

7.2.5. Огляд та оцінка стану потерпілого:

- визначення рівня свідомості (методи визначення свідомості);
- які ви знаєте засоби відновлення свідомості у потерпілого?;
- яке правильне положення тіла потерпілого, що знаходиться без свідомості?;
- в чому полягають загрози для життя людини в період знаходження без свідомості?;
- назвати засоби визначення дихання на місці пригоди;
- які ви знаєте ознаки клінічної та біологічної смерті?;
- яка тривалість клінічної смерті?;
- назвати основні задачі реанімаційної допомоги;
- як відновити проникнення повітря в дихальні шляхи?;

- якими засобами проводиться штучна вентиляція легенів?;
- назвати ознаки ефективності та ускладнення при проведенні штучної вентиляції легенів;
- яка послідовність дій при легенево-серцевої реанімації?;
- яке правильне положення тіла людини при реанімації?;
- де розташовуються руки реаніматора під час проведення непрямого масажу серця?;
- яка частота проведення закритого масажу серця?;
- розповісти про методику проведення легенево-серцевої реанімації однією людиною (реаніматором);
- розповісти про методику проведення легенево-серцевої реанімації двома реаніматорами;
- які критерії ефективності реанімації?;
- до яких меж проводиться легенево-серцева реанімація?;
- які признаки неефективності реанімації?

7.2.6.Травми. Рани. Опіки:

- надання першої допомоги при травмах голови;
- надання першої допомоги при травмах хребта;
- надання першої допомоги при травмах кісток тазу та кінцівок; які основні засоби іммобілізації (накладення шин)?; які основні засоби транспортування потерпілих?; назвати види кровотеч та ознаки зовнішніх кровотеч; які симптоми внутрішніх кровотеч?; назвати прості засоби зупинки зовнішніх кровотеч;
- назвати правила накладення кровозупиняючого джгута;
- як самостійно запобігти сильній артеріальній кровотечі?;
- надання першої допомоги при підозрі на внутрішню кровотечу;
- надання першої допомоги при носових кровотечах;
- надання першої допомоги при забиттях, розтягненнях;
- надання першої допомоги при вивихах, переломах;
- що таке шок (поняття про шокову реакцію), симптоми?;
- які ви знаєте заходи боротьби з шоком, включаючи медикаментозні?;
- назвати основні принципи надання першої допомоги при пораненнях;
- які види ран та поранень ви знаєте?;
- які ви знаєте заходи боротьби з інфекцією ран?;
- назвати правила накладення пов'язок;
- перелічити загрози для життя людини при проникаючих пораненнях грудної та черевної порожнин;
- назвати принципи надання першої допомоги потерпілим при проникаючих пораненнях;
- надання першої допомоги при термічних опіках;
- як визначити площу опіку та ступінь опіку?;
- надання першої допомоги при хімічних опіках шкіри;
- надання першої допомоги при опіках очей (термічних та хімічних) та при попаданні чужорідних предметів;
- надання першої допомоги при опіках стравохід хімічними речовинами (кислоти, луг);

- надання першої допомоги при отруєннях хімічними речовинами;
- надання першої допомоги при ураженнях струмом;
- які ви знаєте основні засоби стерилізації та дезінфекції?

7.2.7. Медична допомога та догляд за врятованими.

- назвати симптоми морської хвороби та розповісти про надання першої допомоги;
- назвати симптоми теплового та сонячного ударів;
- надання першої допомоги, заходи профілактики;
- надання першої допомоги при гіпотермії;
- надання першої допомоги при відмороженні;
- надання першої допомоги при потопленні;
- надання першої допомоги при ураженнях отруйними мешканцями моря;
- які заходи боротьби з виснаженням та обезводненням в аварійних ситуаціях?;
- назвати основні принципи догляду за потерпілими на борту судна або аварійного плавзасобу.

7.2.8. Транспортування потерпілого:

назвати основні засоби транспортування потерпілих, враховуючи стан потерпілого та характер травм;

- розповісти про підготовку потерпілого до евакуації гелікоптером.

7.2.9. Медичні консультації по радіо:

які ви знаєте засоби медичної інформації по радіо?;

назвати мету медичної консультації по радіо;

розповісти про значення правильного заповнення медичної форми для отримання консультації.

7.2.10. Психологічні аспекти:

- розповісти про роль людського фактору в аваріях на морі;
- назвати правила особистої гігієни, гігієни праці та виробничої санітарії.

8. ВИМОГИ ДО ІНСТРУКТОРСЬКОГО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ ТА ЇХ РОБОЧОГО МІСЦЯ

8.1. Вимоги до інструкторсько-викладацького складу.

Інструктори, що здійснюють медичну підготовку моряків, повинні мати:

- диплом про закінчення вищого медичного навчального закладу;
- документально підтверджений досвід роботи лікарем у медичному закладі (лікарні або поліклініці) не менше трьох років;
- наявність свідоцтва про спеціальну підготовку з медичного догляду на судах відповідно до вимог Правила VI/4 Конвенції ПДНВ, виданого схваленим НТЗ;
- практичний досвід роботи у НТЗ з підготовки з медичного догляду на судах не менше одного року або проходження стажування в НТЗ (проведення не менше двох повних курсів підготовки з медичного догляду на судах) та наявність позитивного відгуку керівника НТЗ за результатами стажування;

- документальне підтвердження підготовки з техніки інструктажу та методів і практики підготовки згідно з вимогами розділів А-І/6 та В-І/6 Кодексу ПДНВ.

Штат інструкторів для відпрацювання практичних занять за напрямом «Медичний догляд на борту судна» повинен складатися з одного інструктора на групу максимальною чисельністю 25 осіб для теоретичного навчання та одного інструктора на групу не більше ніж 13 осіб.

Між інструкторами та ТОВ «ЧТЦ» мають бути укладені трудові договори. До підготовки можуть бути залучені інструктори вищих навчальних закладів на умовах сумісництва або погодинної оплати праці у встановленому законодавством порядку.

8.2. Вимоги до робочого місця інструктора.

Робоче місце інструктора повинно забезпечувати:

- ефективний контакт з усіма робочими місцями слухачів;
- запровадження загального робочого завдання для всієї групи або індивідуально для окремих слухачів;
- здійснення контролю, спостереження та реєстрації завдання та його ефективного опрацювання та обговорення з слухачами;
- спостереження за діями слухача на різних етапах виконання навчального завдання.

Інструктор повинен мати можливість у разі необхідності призупинити або припинити практичне відпрацювання та забезпечити швидке виведення слухачів з місця підготовки (якщо такі відпрацювання є).

9. ВИДАЧА СВІДОЦТВА ПРО ПРОХОДЖЕННЯ КУРСУ

Після успішного закінчення курсу та підсумкової атестації слухачеві видається свідоцтво про успішне закінчення курсу підготовки.

Інформація про видані свідоцтва має заноситися в журнал реєстрації видачі свідоцтв, який повинен бути пронумерований, прошнурований, скріплений підписом керівника ТОВ «ММТЦ» та завірений печаткою НТЗ.

Інформація щодо виданих свідоцтв про закінчення підготовки має бути своєчасно (у якомога стислий термін після завершення курсу підготовки) направлена до Державного реєстру документів моряків України.

Відповідальний за розробку:

Директор ТОВ

«Міжнародний морський тренажерний центр»

М. Безаготій